

MEMORANDUM

7.

Any I.

Núm. 10.

PERIÓDICH INDEPENDENT

Anuncis á preus convencionals.

SUSCRIPCIÓ:

Un any. . . . . 2' 50 pessetes.

Santa Coloma de Farnés

14 Octubre de 1906

No s tornen els originals.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Carrer del Beat Dalmau, núm. 12.

EL JOVE

D. NARCÍS DE PRAT Y ROURE

MORÍ EL 14 DEL PROP-PASAT SEPTEMBRE

havent rebut el Sants Sagraments y la Benedicció apostólica

Q. A. C. S.

La seva desconsolada familia prega á sos amichs y coneguts es dignin assistir á les honres que en sufragi del ánima del finat se celebraran á l' esglesia parroquial d' aquesta ciutat, el dia 15 del corrent.

Els Excms. y Ilms. senyors Nunci de Sa Santetat, Emm. y Rdm. senyor Cardenal Bisbe de Barcelona, Arquebisbe de Tarragona, y Bisbes de Lleyda y Vich, s' han dignat concedir 100 dies d' indulgencia el primer, a tots els fiels d' Espanya, 200 el segon, 100 el tercer y 50 els demés a sos respectius diocessans per cada acte de pietat ó caritat que practiquin en sufragi de l' ánima del difunt.

ELS ERGUYOSOS

Una classe de degradats hi ha entre la raça humana, quina tala consisteix en la presumpció y ensoberbiment de sí meteixos, fingintse a son alrederor una auriola d' admiració mundial y creyentse els únichs ó els principals sers de la Creació.

Totes les coses nades y creades els deuen sumissió y respecte: si estenen la ma, s' aplanan les montanyes: si bufen el sol, lo dia mor.

Els erguyosos mideixen el mon d' una abraçada; escruten d' una mirada els insondables misteris de l' Univers.

Reuniu gernacions de gernacions d' homes en la immensa plana: allà hi veureu caps que surten més que 'ls altres, braços que gesticulen endiastradament, veus que volen concentrar en una sola, en la seva propia, les de tota la gernació. La munió es rústega, es insignificant: ells, sols ells aixequen la volada a l' infinit.

Si 'ls senteu a vostre taula, ells son els anfitrions. Agregueulos a un enterro y ells seràn el mort; la nuvia en un casament; l' entès en una rodona; lo sant en una festivitiat.

Llur regió occipital, plena de vanitat y de vent els obliga a inclinarsa enrera, adressant el coll ab rigidesa y estulticia, divagant els ulls per sobre les multituds, y sentenciant la seva veu estudiada als vehins de devant, de derrera y del costat.

Els erguyosos no 's presten may a esser censurats, perque no obren: sols critiquen: aqueix es el seu fort.

Quan parlen, els sorts els ouhen y els insectes deixen de bronzir.

Quan passen, la via es curta, la plaça estreta, lo mon petit.

Quan assaluden, ells unes torres, vosaltres un colp de puny.

Els erguyosos son la perfecció quintessenciada.

Riuen per força, parlen per força quan els feu parlar.

Garlen ab ira, ronquen ab feresa quan es dignen dirigirvos la palaraula.

Tapeuvos les orelles quan parlau ab ells, y llurs accionats vos faran entendre lo que diuen.

Parlant ab ells no sabreu que contestálshi.

Els erguyosos?... Aquest té la mania del talent: de la seva familia sols n' ixen caps desperts. Aquell de les grandeses: el poble es massa humil per ferse ab ell. L' altre...

Els trobareu a tot arreu: A l' acera dreita, a l' acera esquerra y a l' article zero.

Quan la mania els ha afollit per complet, son una esgarrifosa quimera. Son una brasa encesa que no té agafador. Se m' afiguren una mena de objectes intangibles que deuen esser asmirats de lluny, ben lluny; una antigalla que requereix per sa raresa una vitrina... folrada de ferre a manera de gavia.

Siguin ells lo césar: jo m' arrimo a Favorí, y com el filosof del Laci callaré devant d' un tivat, perque

no 'm sab bo contendir ab qui mana trenta llegions... de mals esperits.

X.

Ballarugues.

En Raul Mir, qu' es un gran organizador de números extraordinaris, m' encomana un articlet per L' APAT que sia d' actualitat.

Demá comensen les fires, s' anuncien balls de societat al Casino del Centre, á La Aliansa i al Centre Catalá; es doncs cosa d' actualitat parlar dels balls.

Se m' ocorre qu' entre els redactors de L' APAT, podriem escriure un llibret compost de quinze capítols, sobre tema tan interessant, d' acord ab l' index següent:

I. De com joves i noies, sobre tot les noies, se poden gastar en preparatius de ball tot un recó de dinerets que prou falta 'ls han de fer.

II. Per qué no 's trova en els balls aquella expansiva alegrí que 's nota en els firals.

III. De la tristor, amargor y mal-humor del dies sobsegüents als balls.

IV. De lo que pert l' art noble de la música rascant i bufant polkos, americanes, schotis, valsos, etc.

V. De com el ball mata els enamoraments serios tot fent el jovent excessivament enamoradís.

VI. Estadística pera demostrar que en el ball son més els casaments que 's desfan que 'ls que 's fan.

VII. Com té bastantes més dificultats buscar dona que 'l buscar balladora.

VIII. Capítol humoristic: del disgust que deu passar un marit tot just casat al saver que la muller no ha ballat may.

IX. El ball considerat com una vera universitat hont s' instruexen els joves de la primera volada en tots els vicis.

X. De com una noieta poc experimentada, tot ballant pot perdre quelcom: sia 'l mocador, sia una arrecada, sia la ignoscencia, sia la vergonya.

XI. Quina sia la causa de qu' en els balls no fassin millor paper les noies bones que les axelebrades.

XII. Capítol en lloansa de algunes noies guapes, bones i joves que no van á ballar.

XIII. Capítol en lloansa dels pares que no porten á ballar la mainada.

XIV. Com s' explica que una noia

se sofoca al carrer per una mirada i no se sofoca al ball ab una agarrada.

XV. Que no sempre es completament inútil predicar en desert, perque parlant la gent s' entenen.

I aquí acabo dexant pera plomes més expertes ó pera intelligencies més clares disertar ó meditar sobre 'ls temas que havém entretocat.

Jaume Reventós.

Espigoleig

Lo govern de la provincia de Minden, a Alemanyia, acaba de donar un decret important sobre l' empleu de la tinta a les escoles, per haberse demostrat en análisis bacteriológich, que en la major part dels tinters vegeten innumerables cantitats de microbis y més particularment de bacilus de la tuberculosi, sobre tot quan els tinters no 's troben provehits de tapadora.

S' han fet experiments ab dites tintes ingectantles a cunills d' Indies, rates y ratolins, que han mort alguns minuts després de la operació; haventhi alguns que resistiren per espay de dos ó tres dies.

Aixís s' expliquen els cassos bastant freqüents d' enverenaments produhits per simples punxades en alumnes de les escoles públiques y privades d' Alemanyia, molts dels quals han sucumbit després d' horribles sufriments.

Els noys tenen la deplorable costum de posarse la ploma a la boca y de lleparla quan han fet algun esguerro ó s' han tacat els dits. Aquesta mania, sense que produhesca directament enverenament de la sanch, pot ocasionar contaminacions.

L' expressat decret dona instruccions molt extensas als preceptors a fin de que aquets expliquin a sos alumnes tot el perill que ofereix llur imprudencia en la manipulació de la tinta, y els mana estrictament, baix penes severes, que impidesquen als noys persistir en tan mala costum.

—Avuy quasi no hi ha periódich que no faci protestes de moralitat ingenua censurant la que s' ha donat en denominar premsa del crim: aquella que en ses columnes descriu els successos més horripilants, ilustrantlos ab grabats més horripilants encara. Es diu, y no sens fonament, que la lectura d' aytals periódichs ó revistes fomenta l' esperit de singularisació en les ánimes nascudes per xavo, commovent al mon ab rebombori endiastrat de crims. Nosaltres hi

estem molt conformes en que desaparegui aquella premsa però abundem aixís mateix ab el solt d' una revista que 's preguntava si fa no fa: ¿En nom de qui volen ferla suprimir? En nom de la moral? Qui es lo definidor d'aquesta moral? Si es la rahó humana independent de la rahó divina, vosaltres no podeu oposar lo vostre criteri purità al dels autors de la revista. No 's pot tolerar aquesta propaganda abominable, però vosaltres que voldriau prohibirla sou ilògichs. Si lo principi del bé públich que vosaltres invoqueu fos admés sincerament com a forma de bon govern, vosaltres hauriau de plegar.

Y veusaquí com demanant coses racionables, un pot estar mancat de rahó.

—Ja la Patti s'ha decidit a retirar-se. El primer de desembre 's despedira del públich de Londres ab un concert que donara en la gegantina sala Albert Hall. Però encara se la sentira en les grans ciutats de les provincies angleses ab una serie de concerts que acabaran a la tardor de l'any qui ve. Y d'allavors en devant solsament cantara a casa seva, si es que l'hi queda humor pera cantar.

Perque la Patti, porta cantats cinquanta sis anys. Y no 's cregui per 'xò que siga octogenaria. Nasqué a Madrid el 19 de Febrer de 1843. Son pare, el sicilià Salvatore Patti, era un bon músich. La seva mare era una bona cantant, y filla del mestre Chiesa, un dels mellors professors de cant de Roma. Quan sols tenia cinch anys ja demostrà aptituds extraordinaries pera 'l cant. Als set d' edat feu un magnífich debut a Nova-York. Als onze era universalment coneguda a Europa y América.

Allavors deixà de cantar pera 'l públich durant quatre anys y mitj, que dedicà al estudi y perfeccionament de la veu. Als quinze y mitj reapareixé a Nova-York, ab el paper de Llucia, y desde allavors no s'ha interromput sa carrera de glories. Ha guanyat una fortuna aquesta dona. Es calcula que del sexanta-hu, al vuytanta-hu, sos ingressos anuals foren de trenta a trenta cinch mil lliures esterlines. Però quan donava una volta per l'América del nord ó sur, es multiplicaven sos ingressos. En el viatge que feu a l'Argentina el vuytanta-vuyt, l'hi quedaren unes cinquanta mil lliures. Encara guanyava aquets ultims anys molt diner. L'agent de concerts Percy Ibarrison, l'hi pagava vuytcentes per cada un a Londres, y cinchcentes a provincies. Passen de setcentes cinquanta mil lliures les que ha guanyat ab la veu, apart de son titol de baronesa Codelstron.

Bromejant

Lodels anónims.

Son verdaderament dignes de llástima aquells individus que no tenen de persona mes que la figura y informen tots els seus actes ab aquella morbositat que irradia de son neulit cervell. Y al dir aixó no 'ns referim als pobres alienats a qui una enfermetat obliga a recluir en un establiment de salut, sino a un altra classe d'alienats molt més perillosos que 'ls anteriors, a aquells a qui se 'ls ha anat corrompent d'una manera pau-

latina el cor, previa la corrupció de son esperit—perdó, metafísichs,—per la degradació moral de la seva intel·ligència. Aquets sèrs empedrehits son dignes d'esser examinats per les escoltes antropològiques italianes, quins mestres potser conseguirian llur correcció, perque de l'anomalia de la massa encefálica, en provenen tots els disbarats.

Temps hi ha que a nostra morigerada ciutat es procura sembrar entre mitj del forment, la cogula y el fanás; temps hi ha que aquell qui no te pit per dir cara a cara y ab noblesa lo que sent, s'arrima a la ombra d'un anónim, llensa la calumnia, l'estupidesa ó la immoralitat, y després tan tranquil. Mes no pot anar sempre 'l cant al pou; a tots els qui mal enceten, els arriba son San Martí. Pera 'ls autors d'anónims, també ha arribat. Ja son del domini públich llurs noms.

Aquets sèrs rebaxats que han perdut la noció del bé y del mal, udolen com els taups desde la grotta ahont son entafurats, y allà es precis cercarlos.

Els flamants autors d'anónims també udolaven desde la cauhera, y en sos escrits hi vessaven totes les immoralitats y porqueries que 'ls periòdichs més pornogràfichs no s'atreveixen a donar a llum.

Y pensar ¡me caso en dinou! que algun d'aquestos senyors ha trepitjat les aules universitaries, segons se 'ns diu!

Voldriem sebre que hi han apres en aquestes Centres doscents. Voldriem sebre si al rebre 'l titol els donaren carta blanca pera ferir la decencia, honestitat y pudibundesca del próxim en la forma covarda d'un paper depositat a Correus.

Y pensar que molts d'aquests volen regenerar al poble! Oh quanta breteria.

*
**

Lligant caps.

Ho digué ben clarament un dels acusats en lo dels anónims:

—Me caso en dinou! jo no he sigut.

—Fulano m'ho ha dit,—l'hi replicà l'ofès.

—Falta a la veritat.

—Y a més hi està compromès ton nebot.

—D'aquest callo...

—Qual nebot teu té la matriu ò l'original dels anónims pornogràfichs.

—Calla, podria ser que fos mon germà de Barcelona l'autor ó coautor.

Diquesme la fetxa.

—Tal.

—Jo 'l vaig trobar a l'Empalme.

¡Quines miseries entre la gent de be!

*
**

En Cambó contra «La Selva».

Ens diu un distingit carlista d'aquesta ciutat y estimat amich nostre que assistí al meeting de Lloret de Mar, que 'l senyor Cambó censurà enérgicament la conducta de l'esmentat periòdich, de quin catalanisme dubtà, per seguir quan menys en aparència al Directori de la Solidaritat Catalana y apartarse de la meteixa en sos procediments, volent imposar paulatinament un candidat a la diputació a Corts, a la mida del seu gust: una

mena de pervingut en aquest districte, rellegant a l'oblit a aquells qui tenen una llarga y brillant carrera política.

El senyor Cambó s'aixeca molt tart. Nosaltres ja vem fer la seva manifestació, hi ha alguns mesos, si be que donant la nova tal com ens la vengué un catalanista y sense ferhi comentaris, per que el nostre no es periòdich polítich.

Nota bene: El director de La Selva escoltava ab feroor la paraula del senyor Cambó.

X. Z.

VARIA

Nocturn.

L'esmortuhida claror dels llums de gas iluminava les amples vies de la populosa urb catalana, dues hores després d'haverse colgat el sol.

La ciutat vella fressejava activa ab l'ultim bocí de jornal. El rodatje dels vehicles ramorejava de cada colp més clara y fortament. Diries que per moments s'anava aixamplant la buydor...

Mon company me 'n arrencà guiant-me envers el perimetre de la ciutat nova, ahont els frondosos platans arstellerats ens cervaren de la rosada d'octubre. A mida que avensavem la quietut era més intensa, més vilejana: vora unes mates de plantius artificials sonaven les esquelles de tres someres de llet.

De prompte mon company em senyalà l'iluminada escaleta d'una balconada, y—es allà—em digué. Tombarem a l'esquerra; pujarem la luxosa escala, y en un instant ens trobarem assentats en una cambra closa, voltada de llibres de cap a cap. El qui 'n disposava tenia una modesta taula arrimada a la paret, ab un Christ de metall y unes poques quartilles blanques. La ploma als dits, ens nava parlant reposadament, ab la ignoscencia del infant, ab el geni del bard incommensurable.

La llum blauenca que la pantalla deixava escapar, augmentava en aquella cel·la tot el misteri de lo sublim, devant del poeta que s'abeurava les a deus inestroncables d'inefable inspiració, y mostrant aquèst a nostres ulls extraordinariament encuriosits algunes ratlles desigualment escrites:

—Son uns versos que no m'encaixen prou be... Encara tinch plantada a dins l'espina,—ens deya.

Al cap de poch, a totes les llibrerries es venien *Flors del Calvari*.

L'al·lotjat.

—¡Joan!..

—Mana...

—Tindreu aquest soldat a dormir.

—Be, benvingut siga.

El fusell al muscle, la manta a l'esquena, el soldat entra adedins tot espolstantse les espartenyas, indiferent, com entraria a casa seva, meteix que si l'hi fossen conegudes de l'infancia aquelles rónegues parets.

La patrona, que no sabia una paraula dels allotjaments, tornà de la font ab un pesant beyre a la dreta que l'obligava aixecar fins a ran de pits la ma esquerra, y el cor l'hi feu un surt al topar de bones a primeres ab lo uniformat hoste... Res, una caboria de la imaginació.

Lo soldat reposa de la fadiga de la jornada.

Sos patrons l'hi prodiguen llur repertori de ponderacions admiradores y les paraules més amigables, donant-loshi tot el cayent de la vida íntima y familiar.

L'hi ensenyen el graner, els godalls y la sitja.

A la nit l'acompanyen a la taberna. Fan torrades y vi calent. Juguen al pericot. Lo soldat no pert may. El patró hi riu desafortadament. Hi passen llargues estones; ells tanquen la porta. Yxen al carrer; troben un oficial, y a una mirada imprecativa d'aquest, fa el patró:

—No mes habíamos vingut fins aquí. A casa del noy es endellanich d'aquell fanal.

A punta d'alba la columna ja ha format. Mentres empren la marxa, lo patró mormola entre dents:

—Talent, talent semblava el nostre.

X.

LA DIADA

Sant Calixte, Papa y mártir.

Sant Calixte fou romá de naixement, fill de Domiciá, qual familia se conservava en la puresa de la Religió després de casi dos sigles. Res se troba escrit de Sant Calixte avans del seu Pontificat; sols es cert que fou individu del Clero romá y que se distingí en ell per sa eminent virtut, per sa profunda erudició, per sa caritat y per son zel. Mort Sant Ceferi fou elevat Sant Calixte al pontificat. Durant aquest, la Iglesia no patí cap persecució, concedintli Deu la pau després de la mort del Emperador Sever. Se sostenia ab la forsa de sa fé la flaqueza del seu cos debilitat ab ses apostoliques fatigues, ab ses rigoroses penitencies y ab sos continuats dejunis. Morí mártir d'horrorsos tormentes. En lo mateix dia que per miracle se l'hi aparagué el Sant Martir Calepodi en que se l'hi assegurava que al dia següent rebria la corona que Deu l'hi tenia preparada, encara tingué temps de batejar a un soldat que habrá nom de Privat y tingué encara temps de veurel repentíment curat de infinitat de llagues que tenia obertes al seu cos, miracle verificat immediatament després de rebut el Sant Baptisme. Per qual miracle fou condemnat a mort Sant Calixte y el novell batejat tirantse a sobre del Sant furiosament la plebeya per ordre del Emperador, arrastrantlo inhumanament per los carrers y essent tirat després dintre un profund pou, ahont posá fi a son gloriós martiri en tal dia com avuy, 14 d'Octubre del any del Senyor 224, després de 5 anys d'elevació a la cadira de Sant Pere. Los pontificals l'hi atribueixen un decret en que estableix les quatre Tépores. També establí les Ordres eu les Tépores.

Las senyoretas de mar

Sis baylets de samarreta blava, esparacats y bruts, están seguts en las penyas, deixant penjar sas camas nuhas sobre 'l mar, que sovint, sovint s'estufa y els hi mulla els peus. Cada un té la seva canya y el seu pilotet de cuca de roca, el menjar més agradós als peixets.

R. BACH-ESTEVE

DENTISTA - CIRURGIÀ

Progrés, 21, pral. — Girona.

Ofereix als seus clients d'aquesta població y al públich en general, els seus serveys professionals,

FONDA QUIMET

(Els dilluns) Santa Coloma de Farnés.

Dents y dentadures artificials.—Curació de malalties de la boca.—Extracció sense dolor.

Consulta y operacions gratis als pobres.

POMADA PANCHO

Medicamento portentoso

Las heridas producidas con instrumento cortante ó arma de fuego, granos malignos, carbunclos, quemaduras, panadizos, desgarros del tejido muscular, magulladuras, flemones y otras muchas dolencias de la piel, se curan radicalmente con la aplicación de buenos parches de la maravillosa é insustituible **POMADA PANCHO**.

VENTAS: SANTA COLOMA DE FARNÉS, en casa del autor, Don Francisco Fondevila; BARCELONA, calle del Hospital, 4; Plaza Santa Ana, 23, 3.º-2.ª y calle de la Princesa, Administración de Loterías.

Infinidad de certificaciones corroboran la eficacia de la **POMADA PANCHO**.

El infrascrito Cura Regente de la Parroquia de Santa Coloma de Farnés, Obispado de Gerona (1).—Certifico: que D. Francisco Fondevila y Jofré, natural y vecino de esta parroquia de mi cargo es persona de buena conducta merece entera confianza á todo el vecindario por su notable honradez y está adornado de sentimientos altamente humanitarios conforme ha dado de ello repetidas pruebas distribuyendo respetables sumas en beneficio de los pobres, destinando igualmente á fines benéficos la mayor parte del producto líquido del específico de su invención llamado *Pomada Pancho*, cuyos maravillosos resultados en su aplicación á diversas enfermedades, vienen sobradamente justificados, no solo por la fama universal de que goza, sino también por los muchos documentos fehacientes que obran en poder del interesado y por el sinnúmero de cartas que el mismo está recibiendo todos los dias dándole cuenta de nuevas y rápidas curaciones obtenidas por la referida *Pomada Pancho*: Y para que conste á instancia y satisfacción del propio D. Francisco Fondevila y Jofré, libro el presente sellado con el Parroquial, en Santa Coloma de Farnés á los catorce de Noviembre de mil ochocientos noventa y dos.—José Gallis, Presbítero Regente.—Hay el sello de la Parroquia.

(1) Hoy Cura Párroco de Figueras.

FONDA DE PUIG (avans, de 'n BOU)

CARRER MAJOR

Punt céntrich

Excelent servey

AGUA XALA

ANTES VICHY CALDENSE

miner-medicinal Analisada, autorisada y garantida. La més rica, Natural, ALCALINA, BICARBONATADA, SODICA, TERMAL, apropiada para les Afeccions del Fetge, Melsa, Ventrell, Diabetes, Reumatisme y Parálisis.

SUPERIOR AIGUA DE TAULA

Demánis á farmacies y punts de venda d' Aigues minerals.

Vegis anuncis y memories, análisis y prospectes, que s'envien gratis á qui 'ls demani. Administració y Diposit general:

Barcelona, Passeig de Sant Joan, 4 (Arch Triomf) Teléf. 1.559.

BALNEARI de Santa Coloma de Farnés (Gerona)

Aygues termals de 40 centígrados de temperatura; bicarbonisades, calcica ferroginoses, indicades per eminentes facultatius pera combatre la gota y reumatismes crònichs, falses anquilosis y neurastenies y especialment pera corretgir la parálisis del moviment produhit per les feridures (*apoplegias*) de quina malaltia son un gran preservatiu.

Sens rival pera les malalties de la matris y pera reconstituir les forses en totes es convalecencies.

L' establiment reuneix el confort desitjable.

Cotxes a tots los trens a la estació de Sils.

OBERT TOT L' ANY

Metje-Director, D. FRANCISCO MARAVER

Gerent, D. JOAN MARTÍ.

—Aquí he de encontrar el libro que busco, pues en la colección de MANUALES-SOLER que constituye la mejor "Biblioteca útil y económica de conocimientos enciclopédicos" y en la que colaboran los más eminentes autores, se encuentran temas interesantes lo mismo para el abogado, agricultor, médico, etc., etc., que para el obrero estudioso que desee cultivar su inteligencia en las ARTES, CIENCIAS É INDUSTRIAS.

DE VENTA EN TODAS LAS LIBRERIAS.
Editores: SUCESORES DE MANUEL SOLER, Apartado 89, BARCELONA

ELECTRICITAT

Maquinaria.—Contadors.—Bombes.

Turbines de vapor.

Material mecánich y Turbines

hidráuliques.

Societat espanyola

OERLIKON

LOECHES (LA MARGARITA)

Com purgant, depurativa, antisséptica y curativa, no té parió l'aygua

de **LOECHES**